

Âdem ve Havva Kavramı

Bundan 14 yıl önce bir kısım sosyal mühendisler, Doğu Perinçek üzerinden M. İlmiye Çığ'ın kalemiyle topluma yönelerek; *Din diye bir gerçeklik yokmuş; çünkü İslamiyet, Yahudiliğin kopyasıdır; Yahudilik de Sümer efsanelerinin kopyasıdır*, şeklinde propagandaya başladılar.

Ben o zaman kırk gün içinde Tevratın mucizevî bir metin olduğunu, başka kaynakların kopyası olmadığını ispat eden bir kitap yazdım ve yayınladım. Kur'anın da mucizevî bir metin olduğunu, saf vahiy olarak elimizde bulunduğunu gerek bu tarihten önce ve gerek sonraki yıllar içinde altı cilt kitabımla göstermiş oldum. Fakat bu bakış açısını görmek için, elimizdeki bu numune makalede de gösterildiği gibi, Kutsal Kitaplardaki bu tür anlatımların asla tarihî bireysel bilgiler olmadığını, tam aksine evrensel, sosyolojik ve ontolojik bilgiler olduğunu bilmek gerekir.

Bu nazarla bu metinler incelendiğinde değil kopya olmak; her kelimesinde bile birçok yasalar ve olağanüstü bilgiler olduğu görülecektir. Aralarındaki bazı küçük detayların farklılığı ise, bu zamanlar üstü kıssaların baktığı dönemlerin ve toplumların az farklılıklar arz etmesinden kaynaklanıyor. Ayrıca M. İlmiye Çığ'ın Sümer metinlerini ne kadar sağlıklı olarak okuyup bize aktardığını test edemiyoruz. Çünkü kitap ve programlarında birbiriyle çelişkili bilgiler veriliyor.¹

Ayrıca mitoloji dilinden, sembol ilminden ve benzeri edebiyat dallarından da mahrumdur. Nitekim bütün dünya, bu mitolojik bilgilerin tarih olmadığını, bu metinlerin birçok sosyolojik ve psikolojik manalar olduğunu biliyor. Büyük bir ihtimalle Sami dillerindeki *misal* kelimesi Akatçadan Yunancaya geçerken *mito* olarak okunmuştur. Fakat bütün bu gerçeklere rağmen Muazzez Hanım, bir kelime ile dahi olsa bu metinlerin hiçbir yorumunu yapmış değildir. Sadece mahalle diliyle insanlığın bu 8 bin yıllık birikimini hurafe ve saçma diye lanse ediyor. Bu mitolojik metinler, Kutsal Kitaplar kadar zengin olmasa da (çünkü insanlar o zaman henüz tam anlama seviyesinde değillerdi; dolayısıyla bu metinler biraz ilkel bir dil taşıyorlar.) mana ve evrensellik açısından bu asrın materyalistlerini utandıracak kadar zengin mana katmanlarına sahiptirler. Mitoloji ve Gerçek isimli çalışmamıza özellikle Gılgamış Destanı üzerine yazdığımız yorumlara bakabilirsiniz.

¹ Mesela bir TV programında Sümer efsanelerinde yeraltı tanrısı, Martta ortaya çıkıyor. Yer üstündeki eşiyile birleşiyor, mealindeki metni Müslümanlara göre Hızır-İlyasın Mayısın yedisindeki buluşma bilgisine kaynak gösterdi. Hâlbuki Hızır da İlyas da iki eril şahsiyetlerdir. Biri koca diğeri karı değildir. Ayrıca biri yeraltını, diğeri yer üstünü temsil etmiyorlar. Hızır karadan sorumlu; İlyas denizden sorumlu manevi birer şahsiyetlerdir. Ayrıca bunlar Martta değil de Mayıs'ta buluşuyorlar. Ki Mayıs, yaz ve kışın madde ve mananın buluştuğu bir aydır. Birlik ve bereket sembolüdür.

Eğer, *Ancak yüksek derecede dil, edebiyat, sembolizm ve başta Sosyoloji ve Antropoloji olmak üzere birçok fen dallarına hâkim olunduktan sonra anlaşılın bu gibi konuları neden ısrarla anlatıyorsunuz; inançtaki mevcut anlayışın statükosunu bozuyorsun*, dersiniz; cevaben derim ki:

Bugün için dinî hayatın sağlıklı olması, bilimsel verilerin dindarlar içinde oturması, insanları insan eden evrensel kutsal değerlerin anlaşılması, bilimle dinin savaşında harcanan sonsuz enerji israfının önlenmesi, insanlığın mukadder gelişmesi ve dünya barışının sağlanması ve benzeri birçok durum, bu meselelerin doğru anlaşılmasına bağlıdır.

Bugün için diyebiliriz ki; insanlığın geçirdiği inanç ve felsefe krizleri ve bunların tahribatı binlerce ekonomik ve siyasi krizlerden daha fazladır. Mesela bugün Amerikalıların %80'i Afganistan ve Irak savaşları ile veya ekonomik krizlerle ilgilenmiyor. Onların en büyük derdi, *Çocuklarımızı bilime göre mi? Yoksa Kitab-ı Mukaddese göre mi eğiteceğiz*, şeklindeki tereddüt ve kaygıdır.

Maalesef bu konuda insanlık çok büyük bir bölünme yaşıyor. Çünkü dindarlar kutsal metinlerinin gerçek manasını bilmedikleri için bilimi dışlıyorlar. Mecbur kaldıklarından birtakım safsataları delil, diye sunuyorlar. Bilim ehlini dinden soğuttukları gibi, gerçeği araştıran insanları da güldürüyorlar.

Evet, bu asrın dindarı da dinsizi de cehalet ve karanlık içindedir. Gerçeklerle ve bilimle yüzleşmiyorlar. Çünkü insanlık bu asırda materyalistleşince soyut olan dilin ve sembolizmin manalarını kaybetti. Adeta ruhsuz, dilsiz bir cenaze durumuna geldi. Hâlbuki bu metinlerin doğru anlaşılmasının ve insanlığa yeniden bir ruh olmasının maliyeti çok ucuzdur. İşte size bir numune bu makale! Göreceksiniz ki; nice gönülleri, nice aile ve okulları, hatta bir kısım bilim dallarını aydınlatacaktır. Mesela:

Âdem, insanlığın ruhî, kültürel, dinî, İlâhî boyutu demektir ki; kadın da bu manada âdemiyyete (insanlığa) ortaktır. İman ve hukukta eşittir. Fakat kadın başka bir tabir ile beden, tabiatı ve maddeyi temsil ediyor. Onun için diyebiliriz ki; insanlığın umumî varlığı içinde madde ve tabiat, eğri ve yağlı bir kemik mesabesindedir. Demek maddesiz olmaz; fakat insanlık, sadece mide ve madde değildir. Böyle maddi düşünenler madde gibi edilgen, kırılabilir ve pasif olurlar. Kaburga kemiği gibi kırılmaya, yenilmeye mahkûm olurlar.

Evet, her kadın ruhu, kişiliği, inancı ve maneviyatıyla Âdem olduğu gibi; her erkek de maddeyle, bedeniyle, doğurganlığıyla Havvadır, kırılabilir bir kaburgadır. Ey bütün kadın ve erkekler! Katı, sert, semiz bir madde olarak kalmak istemiyorsanız, âdem (insan) olun. Yüce değerlerden ibaret olan Allah'ın isimlerinin (ki her birisi bir bilim dalını simgeliyor,) hakikatlerini yaşayın. İnsanlığın toplam bilgi ve becerileriyle yeryüzünde Allah'ın meşru ve şerefli bir memuru seviyesine çıkın!..

Anlaşılın, manevi ve soyut bir gerçeklik olan insanlığın tek başına ruhî gelişmesi yeterli değildir. Ona eş olacak, yalnızlığını paylaşacak bir yardımcıya ihtiyacı vardır. O da maddedir. Bu hakikat *Allah, aldığı kaburganın (eksik bıraktığı boyutun) yerini et (madde) ile doldurdu*, (Tekvin, 3/21) ayetiyle ifade edilmiştir.

Demek bu kaburga meselesi, sembolik bir ifadedir. Madde mana mukayesesini yapan ontolojik bir derstir. Bunun asla biyolojik bir manası yoktur. Çünkü Tevrat, Tekvin kitabının 1. babında, insanlığın (kadını ile erkeği ile) biyolojik yaratılışı tamamlandıktan sonra; bu sefer manevi ve sosyolojik yaratılışı anlatmak için 2. bapta bu kaburgadan yaratılma meselesi zikrediyor.

Ve insanın bu zengin manevi yönü yanında Havva ile ifade edilen maddi, biyolojik yönü, İlahî sanat ve hikmet sayesinde o kadar harika bir yapı almış ki; adeta mücessem bir âdemiyyet, bir ruh ve eril bir kişilik olmuştur, diye Tevrat şöyle diyor:

Havva, Âdemin (insanlığını) etinden (maddesinden) bir et ve kemiğinden (manevi yönünden) bir kemik olduğundan ona Nisa (insanî özellikler taşıyan varlık) denilecektir..

Burada dikkatimizi çeken nokta şudur: İnsanın maddi ve bedenî yönünü temsil eden Havva, mana ve ruhu temsil eden iskeletin omurgasından olmasa da, yine kemikten yaratılmış olmasındır. Sembol ilminde kemik, mana ve ruhu, et ise maddi yapıyı temsil eder. Demek İnsan manen ve ruhen sıradan bir hayvan olmadığı gibi; maddeten ve sosyal olarak da sıradan hayvanlar gibi yaşayamayacaktır. Demek binlerce devlet, sosyal kurumlar ve medeniyetin inşası, sanayileşme ve estetik bir hayat seviyesinin gerçekleşmesi, Allah'ın insandan beklediği bir hakikattir.

Bütün İnsanlığın İfadesi Olan Âdem-Havva Gerçeğinin 10 Temel Özelliği:

1) Onun için insan anasını babasını bırakıp eşine sarılacaktır. Ve bir beden olacaklardır. (Tekvin, 2/25) Yani insanı yetiştiren çevresi ve başta iman olmak üzere soyut bilgileri çok önemlidir. Ki biri ana kavramı ile ifade edilmiştir. Diğeri de baba kavramı ile. Fakat bunlardan daha da önemlisi, insanın madde-mana ve kadın-erkek diyalektiğini yaşayıp onları birlikte ve bir beden gibi tevhid ve birlik ilkesi içinde yaşamasıdır.

2) Âdem ile karısı ikisi çıplaktılar; utançları yoktu. (Tekvin 2/26) Yani henüz kötülük ile karşılaşmamışlardı. Dolayısıyla kendi eksikliklerinin farkına varamıyorlardı. Nitekim ilkel insanlarda ve çocuklarda bu gelişmemişlik gerçeğini gözlemleyebiliyoruz. Ayrıca madde de mana da, din de devlet de, kötülük ve musibet ile denenmeden, test edilmeden çıplaktılar, eksiktirler.

3) Ve yılan (kötülük-şeytan) önce Havvaya (maddeye) musallat oldu. Bahçenin ortasında olan ağaçtan yeyin, gözleriniz açılır; o zaman iyi ile kötüyü birbirinden ayırarak Allah gibi olursunuz. (Tekvin, 3/1-5) Bakın bu özet pasajda beş temel bilgi var:

a) Yılan ile ifade edilen kötülük problemi.

b) Cinsellik, hayat cennetinin ortasındaki ağaçtır.

c) Bu sayede insanın gözü açılır; iyi ile kötüyü başka bir tabir ile soyut düşüncüyü öğrenir.

d) Allah gibi olmak soyut değerleri anlamak, iyi ile kötüyü bilerek seçebilmek, bunun sonucunda özgür irade ile başta aile ve devlet olmak üzere yeni bir dünya kurmak demektir.

e) Kötülük (yılan) önce Havvaya (maddi yapıya) musallat olur; o da kanar, onu Âdeme (manevi yapıya) yedirir. Çünkü madde dışıdır, edilgendir, daha çabuk kötülüğün etkisinde kalır.

Kadim kültürlerde yılan; modern çağda mikrop bütün kötülüklerin sembol ismidir. Mesela; 20. Söz'de, *Şeytan Âdeme secde etmedi*, ayetinin tefsirinde: *Bu mana, mikroptan yılanı kadar bütün şerli varlıkların insan türüne hizmet etmemesi ve ona zarar vermesi demektir. Demek bu ayetin manası, evrensel ve gözle görülen bir yasadır. Sadece metafizik, gaybi, münferit bir olay değildir, deniliyor.*

Bakınız; Tevrat yine nasıl mucizeli bir üslupla bu kötülük problemini ve insanın o kötülüğe karşı kurulan savunma mekanizmasını dile getirmiştir: *Ey yılan, seninle kadın (beden) arasına ve senin zürriyetinle onun zürriyeti arasına düşmanlık koyacağım; o senin başına (mesela mikropların DNA'sına) saldıracak ve sen onun topuğuna (temel organlarına) saldıracaksın.*

4) *Kadın gördü ki; bu ağaç, yemek için iyi bir şeydir; gözlere hoş geliyor; insanı anlayışlı kılıyor.* (Tekvin, 3/7)

a) Evet bilgi ve bilinç ile tanışmak, ergenlikle cinselliği tatmak her ne kadar insanı çocuksu cennetinden çıkarıyor, onu bin bir zorluklarla yüzleştiriyorsa da, bunun yukarıda anlatılan birçok güzelliği vardır.

b) O kadar çok güzellikleri var ki; Âdeme de (manevi yapıya da) yediriliyor.

c) İşte tam da bu safhada başta çıplaklık olmak üzere insanın birçok eksiği ortaya çıkıyor.

d) Bu safhada insanın ilk işi, incirden (bitkilerden) kendilerine bir elbise yapmasıdır; yeterli olmasa da açıklarını bir derece kapatmasıdır.

e) İkinci aşamada İlahî (sesleri) bilgileri alacak kadar algıları gelişir. Fakat metinde *Bundan korktular, ağaçlar arasına gizlendiler*, deniliyor. Metnin açılımı şöyledir:

Günün serinliğinde (dingin ortamda) bahçede (bir cennet olan hayat alanında) gezinmekte olan Rab (geliştirici) Allah'ın sesini işittiler. Fakat bilinç ormanının arasına gizlendikleri için o mesajı tam kavrayamadılar; çünkü çıplaktılar. Evet, ilkeller birçok yönden eksik olduklarından İlahî mesaj ve bilgileri tam kavrayamıyorlar.

5) *Ey âdem (manevi insanlık) karının (maddenin) sözünü dinleyip ve asla ondan yemeyeceksin (onun seviyesine inmeyeceksin) diye sana emrettiğim halde bu ağaçtan yediğin için toprak (yeryüzü) senin yüzünden lanetli oldu.* (Tekvin, 3/17)

İşte insanlık tarihinin bugüne dek gelişimini anlatan mucizevî bir ayet! Bu süreç, binlerce savaş, kıtlık ve katliamlarla bu lanetli olma hükmünü tasdik etmiştir. Özellikle Âdemiyetin son dönemi olan sanayileşmenin yeryüzüne ve çevreye saldırdığı zehrin tahribatını, bu lanetlenmenin en can alıcı bir numunesi olarak görüyoruz.

Âdemiyetin çağlar boyu olan gelişmesinin ana karakterini ise şu gelen ayet, bize gösteriyor:

Ey Âdem, karının sözünü (maddi eğilimleri) dinlediğin ve yasak ağaçtan yediğin için (yani bilgi ve özgürlük ile yeryüzüne hâkim olduğun için) bütün ömründe zahmet çekeceksin; yer sana diken ve çalı bitirecek; ancak alnının teriyle ekmek yiyeceksin (Tekvin, 3/17)

Bu cümle, insanlığın yerleşik düzene geçtikten sonraki hayatının üç temel özelliğini bize gösteriyor.. Şöyle ki:

a) Maddeye ve zenginliğe tutkun bir durum, yeryüzünü bu hale getirdi. Ayrıca nice savaşlara ve zahmetlere sebep oldu ve oluyor.

b) Önceleri yeryüzü geçilmez ormanlarla ve bitkilerle dolu iken; insan Âdem olunca (yerleşik sosyal hayata geçince) artık yeryüzü yeşilliğini yitirdi; genellikle diken ve çalıları ürün veriyor. Ve en sonunda tamamen öyle olacaktır. Çünkü dünya hayatı imtihan için kurulmuştur. İmkânlar çok bol olursa imtihanın esprisi olan sıkıntı ve meşakkate aykırı olur.

c) Yerleşik düzen, para kazanma, ticaret yapma döneminde kişi ne kadar zengin olursa olsun alın teri dökmeden ekmek yeme şansı yoktur. Demek *Alnının teriyle ekmek yiyeceksin*, ifadesi bize ekonominin ruhunu gösteriyor. Ayrıca eğer bu kanuna rağmen bazıları zulüm ile geçinip alın teri dökmüyorlarsa; onlar Âdem (insan) değiller. Kur'an, onları şeytanlarla beraber sayıyor. (19/68)

6) *Rab Allah, Âdem için ve karısı için deriden kaftan yaptı. Ve onlara giydirdi.*

Demek bütün lanetli ve kötü gelişmelere rağmen insan maddi ve manevi (Âdemiyet ve Havalık gerçekleriyle) yeryüzüne varis ve halife olacak kadar gelişti. Allah (sonsuz soyut ve manevi yapı) bu sefer ona kaftan (ödül) verdi ve bizzat giydirdi. Evet, Allahın bir yansıması olan soyut değerler, başta tekstil olmak üzere insanoğluna sanayi ve teknolojiyi ikram etmiştir.

7) *Allah kadına dedi: Madem bu gelişmişlik ve hayat ağacından yedin, zahmetini ve gebeliğini fazlasıyla çoğaltacağım. Ağrı ile evlat doğuracaksın. Arzun kocana olacak; o sana hâkim olacaktır. (Tekvin, 3/16)*

Bu ayet gelişmiş, şehir hayatını ve medeniyeti tatmış insanların üç temel özelliğini anlatıyor. Bu özelliklerden hiçbiri çıplak ilkel kabilelerde olmadığından Avrupalı sosyologlar, *Tevrat yanlış söylüyor. Biz gittik gördük, anlatılan bu şeylerin hiçbirisi ilkel insanlarda gözüküyor*, diye dinsiz oldular.

Bu üç özellik şudur:

a) Medeniyet ve şehir hayatında yaşayanların doğumu, çok sancılı geçiyor. Buna mukabil köylü kadınlar, daha az sancı çekiyor; ilkel kabile kadınları doğumda hiç sancı çekmiyor. Demek medeniyet geliştikçe acı ve sancı artıyor.

b) Medeni ve dindar toplumlarda kadının şehveti ilkel kabilelerden daha çoktur. Bunlar ilkel kabilelerden daha çok doğuruyorlar. Ormanda yaşayanların nüfusunun azlığının bir sebebi de budur.

İlkeller, soyut ve somutu algılamadığından, başka bir tabir ile tam bilinçlenmediklerinden onlarda cinsellik ve bunun sonuçları, cennette **yenilmesi yasak edilen ağaçtan yemek** manasına gelmiyor; haliyle onlar cennetten kovulmadıkları için acı ve sıkıntı çekmiyorlar.

c) Medeni ve dindar toplumlarda babaerkillik esastır. Buna mukabil ilkel kabile ve klanlarda anaerkillik esastır. Yani hayat öyle dönüyor.

8) Bütün bu gelişmelere rağmen yani insan adeta Allah kadar soyut, manevi ve ebedî değerleri öğrenmişken neden ebedî olarak yaşamıyor, gibi bir soruya mukabil Tekvin, 3/22-24. ayetler mealen şöyle cevap veriyor:

Ve Rab (her şeyi geliştirme hikmetine bağlayan) Allah dedi: İşte, adam (her yönüyle insan) iyiyi ve kötüyü bilmekte bizden (soyut algıya sahip varlıklardan) biri gibi oldu ve şimdi elini uzatmasın ve hayat ağacından (hayatın mahiyetini bilmekten) almasın ve yemesin ve ebediyen yaşamamasın diye böylece Rab Allah onu Aden (ebediyet) bahçesinden, kendisinin içinden aldığı toprağı işlemek için çıkardı.. Ve adamı (tekdüzelik ve soyut ortamdan) kovdu (diyalektik ortamın yıpratıcı ortamına attı.)

Ve hayat ağacının (ebediyet) yolunu korumak için, Aden bahçesinin şarkına (doğuş ve imkânlar yönüne) Kerubileri (sıkıntı meleklerini) ve her tarafa dönen kılıcın alevini (her tarafta var olan acıları) koydu. (Tekvin, 3/22-24)

Evet, Tevrat'ın bu mucizevî metinlerinden de anlaşıldığı gibi; hayatın ebediliği ve benzeri soyut değerler, gözlemlenecek kadar gerçeklerdir. Buna rağmen bakıyoruz; başta insan olmak üzere bütün canlılar ölüme ve yokluğa gidiyorlar. Demek bu dünya hayatındaki asıl amaç, burada ebedî kalmak değildir. Çünkü burası rububiyet demek olan gelişme ve imtihan yurdu. Bu ise bir miktar kapalılığı, ölüm ve musibetlerin varlığını gerektirir. Ve insanoğlu hiçbir zaman hayatın mahiyetini anlamayacaktır. Anlarsa dünyada ebediyet kapısını da açar. Evet, cinsellik ağacından (K bir dönem mesela çocuklukta ansana yasaktır) yediği için nesiller olarak bir derece ebedileşiyor.

9) *Ve adam karısının adını Havva koydu. Çünkü bütün canlıların anası oldu. (Tekvin, 3/20)*

Bu cümle biyolojik bir yapının ifadesidir. Çünkü soyut ve manevi değerler demek olan âdem (insanlığın) eşi aslında maddeden oluşan kimyevî yapılardır. Fakat bu yapılarda o kadar harika ve güzel bir işleyiş var ki; adeta bu camit cansız madde, bir ruh olmuş; ruhanî ve bilinçli bir yapı kazanmıştır.

Havva canlılığın zürriyetini (DNA'sını) içinde ihtiva eden varlık demektir. Kelimenin kökü HYY değil de HWY'dir. Fakat bu özellik bütün canlıların anası olan DNA'yı taşıdığından Havva kelimesi aynı zamanda yaşayan manasına da gelir. Burada bu kelimedenden maksat, sadece insanın kadın kısmı değil de bütün canlı türlerin dişil biyolojik yapısı olduğundan metinde *Bütün insanların anası* denmemiş de **Bütün canlıların anası**, denilmiştir.

Mütercim bu evrensel manayı bilmediği için *bütün canlıların anası* deyimini bütün yaşayanların anası, diye çevirmiştir. Çünkü bütün canlıların anası, dese kafasındaki hayali manayı yakalamayacaktır. Fakat Arap dili böyle bir tasarrufa müsait olmadığından Arapça tercümede *Bütün canlıların anası* şeklinde doğru olarak çevrilmiştir.

Çok ilginçtir ki; insanın DNA'sının bedene bakan yönü 22 kromozomdur. Yani 46 kromozomun 23'ü anadan, 23' de babadan geliyor; bunlar bedeninin fizyolojik yapısını karşılıyor. Diğer iki kromozom ise, soyut algıya bakıyor. Demek Havva kısmına bakan 22 kromozomdur ki, Havva, kelimesinin ebced değeri de 22'dir.

10) Âdem ile Havvanın nikâhı, Allah, Cebrail ve meleklerin huzurunda kıyıldı, şeklinde bir rivayet, Arap ve Yahudi kaynaklarında bu ifade ile tekrarlanmaktadır.²

Evet, mana ve maddeyi birleştirip varlığı daha mükemmel bir seviyeye çıkarmak, ancak sonsuz soyut bir bilinç ve irade ile (Allah ile) sonsuz ve hata yapmaz güvenilir bir iletişim ile (Cebrail ile) ve melekler ile ifade edilen birçok farklı fonksiyon ve özelliklerle gerçekleşebilir.

Bu sonsuz ve etkin birleşim gerçekleşmediği zaman Âdem ve Havva çölde şaşkın şaşkın dolaşmışlar; sonra Arafatta (bilgi ve irfan tepesinde) bir araya gelmişlerdir. Havva Ciddede defnedilmiş; Âdem Mekke'de. Cidde kelime olarak da şehir olarak da gelişme ve kalkınma sembolüdür. Mekke ise maneviyat ve sosyal bilinç şehridir.³

Bir Ara Not: İbranice ve Arapça, kardeş lehçe olduklarından diyebiliriz ki; *Havva* kelimesi, ince ve kıvrak özellikler taşıyan ve insanın ruhanî boyutunu, zürriyetini içine ihtiva eden, dişil madde demektir.

Âdem ise, toprak renginde olan canlı tür manasına gelir. Havva'nın ebced değeri 22'dir, Âdem'in ise 46'dır.⁴ Evet, kadın da, erkek de 46 kromozomdan bir araya geliyor.⁵ Ve 4+6=10 eder, maneviyata bakıyor. 22 ve 2+2=4 ise düzene, maddeye ve maddenin dört köşeliliğine bakıyor. Arapça ve İbranicede ebced harflerinin sayısal değerleri, hem tarihî bir gerçektir, hem de sayısal değerleri iki dilde de eşittir.

Kur'anın Bu Konudaki Hükmü

Kâinat, maddî yönüyle dişildir, edilgendir. Ruhî ve manevî yönüyle yani bilinç yönüyle ilâhîdir, erildir. Ve kâinattaki her maddî oluşun manevî ve ruhî bir yönü vardır. Onun için meleklerden söz eden ayetlerde, eğer asıl anlatılmak istenen, işin maddî yönü ise, dişil kip ve dişil çoğullar kullanılır. Eğer o meleklerin ibadet, tesbih ve manevî yönleri söz konusu ise, eril kipler ve çoğullar kullanılır. Meselâ, meleklerin maddî ve tabîî olayları idare etmeleri dişil kip ile ifade edilmiştir. Allah'a yaptıkları hamd ve ibadet de eril kip ile ifade edilmiştir. Bazı müfessirler bu farkı göremedikleri için, melâike ile ilgili ayetleri mecrasından çıkarmışlardır.

² M.E.B İslam Ansiklopedisi

³ Demek senedi çok zayıf rivayetlerin dahi çok mucizevî manaları vardır.

⁴ İnsanın maddî-manevî, bedenî-ruhî yönüne dikkat çektiren Kur'anın 22. suresinin 46. ayeti başlı başına bir mucizedir. Evet, insan maddî yönden fanidir; fakat âdemî (insanî, dinî) yönden ebedidir. Ayet mealen şöyle diyor: *Onlar bu çürüme ve yok olma riskini yenecek idrak, akıl ve kalb sahibi olabilmek için neden dünyada göç ve seyahat etmediler? Çünkü maddî gözlerin körlüğü, gerçek körlük değildir. Gerçek körlük gönüllerdeki idrak merkezlerinin körlüğüdür.*

⁵ Âdem (insan) 46 kromozomludur, yani maddenin pozitif-negatif iki yönünü, yani iki adet 22'yi içinde taşımakla beraber ilaveten iki kromozoma daha sahiptir ki; bu iki kromozom remzen insandaki soyut algılama duygusunu karşılıyor. Evet, canlı türler içinde soyut değerleri bilen, geçmiş ve geleceği yaşayabilen, farklı maddî âlemleri birleştirip, soyut ve başka bir boyuta çıkabilen tek tür, insan türüdür. Erkeği ve kadını ile...

Meselâ: Saffât 1-5. ayetleri, kâinatı düzene sokan, ona canlılık veren meleklerden; kâinatı dağıtan, onu entropiye tabi tutan meleklerden ve bu iki grubun üstünde, Allah'tan gelen zikre (üst eyleme, birleştirici bir fonksiyona sahip, iki ayrı yönü bir hakikat yapan mesaja) tabi olan meleklerden söz eder. Bu üç kategorinin belirgin birer hakikat olduklarına işareten onlarla yemin edilir. Yeminin cevabında, bizi yaratan ve besleyen Allah'ın bir olduğu vurgulanır.

Zikir birleştirici, toparlayıcı eylem ve mesaj demektir. Bu surenin 13. ayetinde ifade edildiği gibi maddeciler bu ruhtan mahrum kalıyorlar.⁶ Demek kâinattaki şekli ikililiğe bakıp şirke girmemek gerekir. Çünkü kâinatta asıl olan mana ve tevhiddir. Canlılığı sağlayan, birlik manasına gelen tevhid bir ruhtur, birleştirici bir eylemdir, üstün bir kuvvettir, birbirine zıt şeyleri başka, güzel ve güçlü bir hakikat yapar. Bakın Niyazi Mısri ne güzel söylemiş:

*Lutf u kahrı (kadın ve erkeği) şey-i vahid (aynı şey) bilmedi çekti azap
Ol azaptan kurtulan, olur sultan anlar bizi⁷*

*(Yani diyalektik süreçten kurtulup
Birlik padişahı olan, maneviyat ehlini anlar.)*

Kâinatın bu temel birliği ile beraber, ondaki ikililiğin de belli ölçülerde bir değeri vardır. Meselâ gayb âleminde meleklerle şeytanlar savaşırlar; maddî boyutta da yıldız kaymaları sembolik olarak o işte kullanılıyor.

Meselâ, insan maddî yönüyle bir çamurdur. Fakat ruhî ve manevî yönüyle çok yüce, binlerce beceri ve sanat sahibi, sorumlu bir memurdur. Ve meselâ; insan mucizeyi görüyor, fakat onu tam tersi bir şekilde anlıyor, onu sihir sanıyor. Allah'ı birleyeceğine O'na eş koşuyor. Meselâ insanlar somut olan dünyayı seviyorlar, öteki âlemleri unutuyorlar. Bunun gibi binlerce örnek gösterilebilir. (Bakınız Saffât, 1-24).

Burada bu ikili fakat birbirinden farklı değerler, birer birer dizilmiştir. Bu surenin en sonunda da *Subhane Rabbike Rabbi'l-izzeti*, ayeti var. Mealen şöyledir:

Seni ve bu surede adı geçen benzer peygamberleri İslâm ve denge üzere terbiye eden, onları tevhid ve hakikat zirvesine çıkaran Rabbin, o kâfirlerin sandığı ve tanıttığı eksik tanımlamalardan yücedir. Bütün peygamberlere selam ve dolayısıyla muvaffakiyet var. Sonuçta maddî, sosyal bütün yönleriyle kâinat, Allah'ın mükemmel sıfatlarını yansıtır; O'na hamd eder: 'wel-hamdü lillahi rabbi'l-âlemin' der.

Bu birliğin başka bir ifadesi ise şu sözcüklerdir: Namazın ana umdeleri olan *tesbih*, *hamd* ve *tekbirin* her biri bu hakikatlerden birine bakıyor. *Tesbih*, Allah'ı eksik, kusurlu ve negatif şeylerden kutsal bilmektir. *Hamd*, Allah'ın bütün mükemmel değerlere ve nimetlere sahip olduğunu bilmek demektir. ***Tekbir*** ise, Allah'ın bu iki yönü dışında ve birleşiminde sonsuzluğunu, yüceliğini, aşkınlığını, eşi ve benzeri olmadığını ifade eder. Onun için namazın her hareketinin sonunda tekrar edilir.

⁶ Onun için zikir, hem Kur'anın, hem namazın, hem kelime-i tevhidin, hem vahyin ismi olmuştur. Ve erillik manasında erkeğe müzekker denilmiştir. 13 rakamının aynası olan Yahudiler, çoğu zaman maddeci oldukları için çoğunlukla bu güzellikten mahrum kalıyorlar diye ayet, numarasıyla onlara bir gönderme yapıyor.

⁷ Demek kadın-erkek birdir... Ayrım yoktur.

Namaz değişik ve farklı değerleri birleştirip barıştırdığı ve insanı tevhid zirvesine çıkardığı dolayısıyla barış, rahmet ve bereket olduğundan sonunda *Esselâmu aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühu*, denilir.

Demek ibadette, hukukta, kişilik ve manevi değerlerde kadın-erkek arasında hiçbir ayırım ve fark yoktur. Ayrıca tevhid ve birlik inancı açısından bakıldığında birbirinden farklılıklarından dolayı zıtlar diye bilinen bütün varlıklar, bir görünüür. Onların birliği, hakikatin birliğinin gereğidir. Ehl-i irfan olan Niyazi-i Mısri'nin yukarıda ifade ettiği gibi..

*** Medeniyetin tarlası ve beşiği olan kadınlarla ilgili Nisa suresinin 1. ayetinin tefsiri:**

Kur'anın en çok yanlış anlaşılan ayetlerinden biri de, Nisa suresinin bu 1. ayetidir. Surenin ve dolayısıyla ayetin birinci derecedeki anlamı, sosyal ve sınıfsal eşitliği özellikle kadın erkek eşitliğini dile getirmek iken; sadece kuru ve hayalî bir biyolojik izah gibi değerlendirilmiştir. Hâlbuki ayet meal ve mana olarak bize diyor ki:

Ey bütün insanlar (fakiriyle, zenginiyle, kadınıyla, erkeğiyle) sizi nefis-i vahide (tür birliği) içinde yaratan ve o türün eşlerini aynı cinsten (yani erkeği kadından, kadını erkekten) yaratan, yani o iki eşten nice erkekler ve kadınlar yeryüzüne dağıtıran Rabbiniz olan Allah'ın geliştirici prensiplerine ayak uydurmamaktan sakının. Ve ismiyle birbirinizden dilekte bulunduğunuz O Allah'ın yasalarını ve hısım akraba bağlarını çiğnemekten sakının. Çünkü Allah ezeli ebedi olarak üstünüzde muraktır. (Nisa suresi, 1)

Ayetin sure içindeki dizaynı, kesinleşmiş bir kısım biyolojik bilgiler, bize bu ayeti bu şekilde tefsir ettiriyor. Ayrıca Belagat ilmi ile bakılırsa; meal-i zahiriden maksut manaya geilebilirse bu şekilde tefsir etmekten başka bir alternatif mananın olmadığı görülecektir. Ayette iki sefer geçen *Allah'tan sakınmak* ve *Allah ile beraber, başta akrabalık olmak üzere sosyal bağlardan sakınmak*, ifadeleri, Allah'ın yasalarını, sosyal bağların prensip ve gereklerini çiğnemekten sakının, manasındadır. Kadim gramer ifadesi ile bu cümlelerde muzaf (tamlanan) mukadderdir, denilir.

Bu ayetin yanlış anlaşılmasının en birinci sebebi din adamlarının Tevratın ayetini de ve bu konuda rivayet edilen hadisi de biyolojik bir veri olarak anlamalarıdır. Hâlbuki bu yazıda tek-raren gördüğünüz gibi, buradaki mana asla biyolojik ve bireysel bir olay değildir. Evrensel antropolojik, sosyolojik bir yasadır. Bazıları bu meseleyi biyolojik tarihî bir olay olarak algıladıklarından;⁸ haliyle bu mana saçma olarak göründüğünden hadisi dışlıyorlar. Tevratın metni için de pis Yahudilerin uydurmasıdır, diyorlar.

Bahaeddin Sağlam

⁸ Buhari, Nikâh 79; Müslim, Reda 65; Tirmizi, Talak 12; Darimi, Nikâh 45; Ahmed İbn Hanbel, II, 428, 449, 530; V, 164